

Forslag til Finanslov for 2017

(Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter)

3. behandling**Indledning**

På vegne af Naalakkersuisut vil jeg indledningsvis takke Finans- og Skatteudvalget for deres grundige og hurtige behandling af Naalakkersuisuts ændringsforslag her til 3. behandlingen.

Til nærværende 3. behandling har Naalakkersuisut fremsat i alt 175 ændringsforslag til finanslovsforslaget i form af 151 ændringsforslag til bevillinger og 24 ændringsforslag til tekstanmærkninger.

Ændringsforslagene forværrer det budgetterede Drifts, Anlægs- og Udlånsresultat; DAU-resultatet, med 36,1 mio. kr. i 2017 og 36,0 mio. kr. i årligt gennemsnit i finanslovsperioden 2017-2020.

Med de fremlagte ændringsforslag er der udsigt til en finanslov for 2017 hvor det budgetterede Drifts- og Anlægsresultat; DA-resultatet, udviser et overskud på 21,7 mio. kr. i 2017, men et samlet underskud på 144,9 mio. kr. for hele finanslovsperioden 2017-2020.

Der er således tale om en samlet budgetforværring siden fremlæggelsen af finanslovsforslaget i august måned. Denne budgetforværring afspejler især de politiske ønsker til merudgifter, således som disse er fremkommet under finanslovsforhandlingerne. Af større tiltag i denne sammenhæng kan bl.a. nævnes, at bevillingerne til indgåelse af servicekontrakter på trafikområdet siden fremsættelsen af finanslovsforslaget er forhøjet med i alt 87 mio. kr. over den fireårige finanslovsperiode 2017-2020. Oprustning af Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk, her særligt i form af etablering af en børneafdeling, medfører over den 4-årige periode samlede udgifter på lige over 47 mio. kr. På det sociale område medfører oprettelsen af en socialstyrelse merudgifter på omkring 36 mio. kr. set over 4 år.

Disse merudgifter må anses som politisk nødvendige for vort samfunds langsigtede sammenhængskraft og behov for udvikling på social- og sundhedsområdet.

Sent i finanslovens tilblivelsesproces har Naalakkersuisut endvidere erfaret, at der fremover må forventes lavere indtægter fra salg af fiskerettigheder ved Østgrønland på lodde, rød fisk og rejer til EU. Dette medfører en samlet budgetforværring på 50 mio. kr. set over den 4-årige

finanslovsperiode. Det skal understreges, at dette indtægtsfald er baseret på et forsigtighedsbaseret overslag, idet forhandlingerne om forholdet aktuelt pågår.

Disse forhold medfører samlet, at det efter Naalakkersuisuts opfattelse er forsvarligt at budgettere med et trods alt begrænset underskud over en flerårig periode. Set over den 4-årige finanslovsperiode er der i gennemsnit budgetteret med underskud på under 40 mio. kr. årligt. Dette skal ses i forhold til det samlede finanslovsbudget på over 6,5 milliarder kr. årligt.

I forlængelse heraf vil jeg på vegne af Naalakkersuisut udtrykke glæde over de tiltag, som er med i Finansloven for 2017 og i den politiske aftale herom.

Disse tiltag indebærer blandt andet, at der nu sættes gang i overførslen af opgaver til kommunerne. Særligt overføres bevillinger, og dermed ansvaret for, boligprogrammet for bygder og yderdistrikter samt ansvaret for udstedelse af licenser til fiskeri til kommunerne. Dette vil blive indarbejdet i aftalen om bloktilskud til kommunerne i 2017, som Naalakkersuisut håber at indgå senest i løbet af december måned. Bloktilskudsaftalen forventes endvidere at afspejle afsættelsen af en bevilling særligt til Qaasuitsup Kommunua på 8 mio. kr. fordelt over 2017 og 2018 med henblik på at dække halvdelen af de forventede udgifter ved opdelingen af kommunen i to nye kommuner. Afsættelsen af disse midler sker på baggrund af en indstilling fra Inatsisartuts Lovudvalg.

Naalakkersuisut glæder sig endvidere over, at der nu afsættes midler på i alt 11 mio. kr. over 2017 og 2018 til etablering af en forfatningskommission med tilhørende sekretariat. Dette har naturlig sammenhæng med Inatsisartuts behandling af Naalakkersuisuts redegørelse og beslutningsforslag herom.

Naalakkersuisut finder det endvidere positivt, at det med bemyndigelse i tekstanmærkningerne i nærværende finanslovsforslag bliver muligt, at påbegynde processen med at opføre en ny bygning til KNR. De tidligere afsatte midler til dette formål har vist sig utilstrækkelige, og det er positivt, at der nu kan iværksættes en holdbar løsning. Det kan hertil oplyses, at det er Naalakkersuisuts forståelse, at der inden en ny bygning kan ibrugtages kan blive behov for at afholde udgifter til nyt digitalt sendeudstyr til KNR-Tv, og Naalakkersuisut vil undersøge mulighederne for at fremsende en tillægsbevillingsansøgning til Finans- og Skatteudvalget herom allerede i indeværende budgetår.

Endelig glæder Naalakkersuisut sig over, at der har været bred politisk opbakning til at øremærke midler til en række tiltag med særlig henblik på ungemålgruppen og forskellige sociale tiltag såsom afsættelsen af yderligere 2 mio. kr. årligt til Børnerettighedsinstitutionen MIO. Dette understøtter Naalakkersuisuts ambitioner om at forbedre børns vilkår. Midlerne skal MIO bl.a. anvende til at styrke vidensindsamling og formidling deraf samt til understøttelse af telefon og SMS - tjenesten.

Finans- og Skatteudvalgets tillægsbetænkning til 3. behandlingen

Finans- og Skatteudvalget giver i udvalgets tillægsbetænkning til finanslovsforslagets 3. behandling udtryk for, at Naalakkersuisuts planer om økonomisk holdbarhed og udviklingen hen imod en selv bærende økonomi synes at være udskudt indtil videre. Udvalgets bekymring fremkommer på baggrund af, at der budgetteres med underskud set over den 4-årige finanslovsperiode.

Udvalget henstiller på den baggrund, at Naalakkersuisut overvejer, hvorvidt den stedfundne finanslovsproces medfører en risiko for, at finansloven i mindre omfang lever op til sit formål, nemlig en samlet økonomisk prioritering tilpasset samfundets økonomiske formåen. Udvalget anbefaler samtidig, at Naalakkersuisuts i sin økonomiske politik i højere grad søger at efterleve de økonomiske holdbarhedsmål, som bl.a. fremgår af Holdbarheds- og Vækstplanen.

Naalakkersuisut tager udvalgets tilkendegivelser til sig. Naalakkersuisut er således enig i, at der allerede i førstkommande finanslovsforslag er behov for at gennemføre tiltag, der vil være egnede til at sikre balance set over den 4-årige budgetperiode. Naalakkersuisut skal dog samtidig gøre opmærksom på, at der trods alt budgetteres med overskud i 2017. Herudover har Grønlands Selvstyres aktuelt adgang til kortfristet likviditet på omkring 1,2 milliarder kroner, og der er således ingen fare for Landskassens likviditet. Der er til gengæld grund til at være opmærksom på, at der i årene umiddelbart efter 2020 er risiko for endog ganske betragtelige underskud, såfremt der ikke sættes ind i rette tid. Det er Naalakkersuisut opmærksom på og vil handle herefter. Det vil bl.a. indbefatte fortsat opfølgning og implementering af de væsentligste dele af Holdbarheds- og Vækstplanen. Ligeledes vil Naalakkersuisut skarpt prioritere i kommende udgiftskrævende tiltag og lovinitiativer. Naalakkersuisut håber på Inatsisartuts aktive opbakning hertil.

Udvalget påpeger endelig, at den sproglige kvalitet af materiale til udvalgets brug ved visse lejligheder har været mangelfuld. Naalakkersuisut er opmærksom på dette problem og søger at fremme den sproglige kvalitet af materiale til ikke bare udvalgets, men også det øvrige samfunds, brug.

På vegne af Naalakkersuisut skal jeg endelig udtrykke glæde over, at Finans- og Skatteudvalget eller et flertal i udvalget, i udvalgets tillægsbetænkning har indstillet samtlige af de af Naalakkersuisut fremsatte ændringsforslag til vedtagelse.

Naalakkersuisut har dermed noteret sig, at et mindretal i Finans- og Skatteudvalget ikke har kunnet støtte enkelte af Naalakkersuisuts ændringsforslag. Et mindretal i udvalget finder det bl.a. utilfredsstillende, at det nye Naalakkersuisut ikke påregner at fremsætte et forslag om egentlige selskabsskattelettelser ved forårssamlingen i 2017. Naalakkersuisut tager mindretallets indstilling til efterretning, men skal dog understrege, at Naalakkersuisut gerne ser frigjort et økonomisk råderum til at nedsætte selskabsskatten, ligesom Naalakkersuisut anerkender de mulige afledte positive virkninger heraf. Naalakkersuisut ønsker dog forholdet

afdækket mere grundigt, end der hidtil har været grundlag for. Temaet overvejes bl.a. inddraget i Politisk-Økonomisk beretning for 2017.

Et mindretal i udvalget har endvidere afvist Naalakkersuisuts forslag om oprettelse af en socialstyrelse. Naalakkersuisut skal til dette bemærke, at det ligger Naalakkersuisut meget på sinde, at en kommende socialstyrelse ikke blot skal øge administrationen. Socialstyrelsen skal særligt fremme en central understøttelse af kommunernes sociale indsatser, herunder forestå udvikling af metoder og indsatser, varetage socialfaglig rådgivning og monitorering af børne- og ungeområdet. Tiltag på dette område må anses som ønskværdige og nødvendige.

De politiske forhandlinger om finansloven

Det har været Naalakkersuisuts mål at sikre et bredt flertal bag finansloven. Dette mål er til dels opfyldt, idet det har været muligt at indgå en bredt funderet aftale imellem de tre koalitionspartier og Atassut. Naalakkersuisut glæder sig over dette brede flertal bag finansloven og bag langt de fleste af de ændringsforslag, der er fremsat her til 3. behandlingen.

På vegne af Naalakkersuisut vil jeg udtrykke, at selvom det ikke blev muligt at opnå opbakning til aftalen fra det største oppositionsparti, så er det Naalakkersuisuts forhåbning, at partiet trods alt er tilfreds med nogle af de aftryk på Finansloven for 2017, som partiet ved forhandlingerne om Finansloven var med til at sætte.

Jeg glæder mig i den forbindelse over, at forhandlingerne er foregået i en god og konstruktiv atmosfære, hvor alle parter fra starten har vist forståelse for at komme hinanden i møde.

Processen frem mod Finanslovsforslaget for 2018

Næsten straks efter en Finanslov er vedtaget begynder processen med udarbejdelsen af det næste finanslovsforslag. Et væsentligt skridt i denne proces tages med den politisk-økonomiske beretning for 2017, som Naalakkersuisut skal fremlægge på forårssamlingen 2017. I beretningen forventer Naalakkersuisut at fremlægge rammer for kommende økonomiske reformer og initiativer.

Ligeledes vil Naalakkersuisut lægge stor vægt på at inddrage de politiske tilkendegivelser, som partierne har nedfældet i den netop indgåede finanslovsaftale.

Finanslovsforslaget for 2018 bliver det sidste vi vedtager under den gældende budgetlov. Fra og med 2018 skal finanslovsforslagene til enhver tid iagttage et balancekrav set over de 4-årige budgetperioder, og vi skal som lovgivere dermed i højere grad vænne os til at tænke økonomisk langsigtet. Det ser Naalakkersuisut som en positiv ændring, der vil være egnet til at fremme økonomisk holdbarhed, og Naalakkersuisut er derfor også meget tilfreds med, at forslaget til ny Budget- og Regnskabslov blev vedtaget med stor opbakning i Inatsisartut tidligere i dag.

Afslutning

Afsluttende vil jeg på vegne af Naalakkersuisut gerne takke alle partierne for det positive og konstruktive arbejde, der har været i forbindelse med de politiske forhandlinger om finanslovsforslaget for 2017.

I en finanslovsproces må der nødvendigvis ske en prioritering, og der kan grundet samfundets økonomiske formåen i sagens natur ikke blive plads til alle ønsker. Når det er sagt, så finder jeg, at det foreliggende finanslovsforslag afspejler en balanceret hensyntagen til såvel de økonomiske som de politiske behov.

Med disse ord ser jeg frem til en positiv og konstruktiv afsluttende finanslovsdebat her i salen.